

Het zoeken is vooral naar business innovatie

Belangrijk element in de energietransitie is het koppelen van sectoren. De warmtevoorziening en de transportsector worden steeds meer geëlektrificeerd en worden daarmee een onderdeel van het elektriciteitslandschap. De energienetwerken zullen anders gebruikt moeten worden om de grote veranderingen in energiebronnen en energiegebruik te kunnen accommoderen en wel zodanig dat de eindgebruiker op een betrouwbare, duurzame en betaalbare manier aan energie komt.

Nederland is daar druk mee, maar dit is een mondiaal vraagstuk voor vaak lokale oplossingen. De bijdrage van Topsector-projecten op dit vlak is tot nu toe niet zo groot. Wij lopen als Nederland niet voorop, maar moeten natuurlijk ook wel zelf aan de slag. Niet iedereen hoeft zelf het wiel uit te vinden. Laten we vooral ook bijhouden wat in landen zoals Frankrijk, België, Groot-Brittannië en Duitsland gebeurt. De Topsector draagt een steentje bij aan de discussie over de vormgeving van ons energienetwerk. Maar ik zie nog weinig diepgang en kruisbestuiving met zusterprojecten binnen de Topsector. Ik haalde vooral lering uit de stichting Universal Smart Energy Foundation. Deze kwam voort uit het Nederlandse Smart Energy Collective (SEC) en USEF-projecten werden ook door de Topsector gefinancierd. De verbanden binnen SEC waren heel breed. Daarin zaten we met 35 partners, sectoroverschrijdend uit bijvoorbeeld netbeheer, telecom, soft- en hardwareleveranciers, bouwbedrijven, mobiliteit, warmtelevering, elektriciteit. De resultaten uit USEF hebben bijgedragen aan de Europese voorstellen voor harmonisatie van flexibiliteitsmechanismen in het 'Clean Energy Package' uit 2017. Die voorstellen moesten nu nog in nationale regelgeving worden omgezet.

De toekomst van slimme en flexibele netwerken schuilt niet eens in vernieuwende technologie, maar vooral in 'business innovatie'. "Het gaat enerzijds om het integreren van bestaande technologieën in bedrijven (met name netbeheerders), anderzijds om het ontwikkelen van schaalbare proposities die interessant genoeg zijn voor klanten en consumenten.

De netbeheerders hebben wel de grootste belangen hierin, vindt ik, maar je moet wel naar alle stakeholders blijven kijken. We zijn eigen-

KIJK OP

Hans de Heer
Principal Consultant Smart Energy, actief in drie van de 20 Topsector-projecten van DNV

lijk nog maar in het stadium van verkenning van antwoorden op vragen zoals: Hoe organiseren we de markt? Welk financieel verdienmodel hoort daarbij, voor de verschillende partners? We zoeken naar nieuwe proposities voor die partijen.

Innovaties in de energiemarkt en op de netwerken zijn volgens De Heer nodig om de energietransitie efficiënt te laten verlopen. "Een slim en flexibel netwerk is een 'enabling technology'." Die is pas rijp voor de toekomst als de innovatieve ideeën over een efficiënt netwerk beter gaan aansluiten bij de markt. Volgens De Heer liep de Topsector misschien wel te ver vooruit: "Met sommige innovaties waren we echt te vroeg. Zeker bij de start van de Topsector, want toen stelde duurzame energie nog weinig voor.

Ik zou graag een inhoudelijke toetsing zien van de innovaties. Bijvoorbeeld vanuit de Topsector, of het geld zinnig besteed wordt, niet alleen vooraf, maar ook gedurende de uitvoering en achteraf. Er zit wel regie op ontwerpen van innovaties, maar niet op de overdracht van die innovaties. Niet alle innovaties zijn natuurlijk succesvol, maar als we publiek geld besteden, mag daar ook best achteraf een (inhoudelijke) verantwoording op plaatsvinden, of die innovaties voldoende zijn toegepast, of de kennis voldoende is verspreid.

'Er zit wel regie op ontwerpen van innovaties, maar niet op de overdracht van die innovaties'